

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	17/2023	26.05.2023

Sak 17/23 Kvote for betingede skadefelling bjørn i region 6 2023

Roviltforskriften § 3 første ledd definerer de nasjonale bestandsmålene for brunbjørn, mens de regionale bestandsmålene for region 6 er gitt i § 4 første ledd bokstav e: Region 6 skal ha 3 ynglinger av brunbjørn. Når bestandene av den enkelte art ligger over disse regionale bestandsmålene har roviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt, jf. henholdsvis §§ 8, 10 og 11.

Vurdering av myndighet

Når kravene i § 7 og de regionale bestandsmålene, jf. § 4 første ledd bokstav e, er oppfylt, har roviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, jf. roviltforskriften § 8. Data for siste års yngling legges til grunn for brunbjørn jf. § 7 første ledd, andre og tredje punktum. Roviltforliket av 2011 punkt 2.1.3 andre avsnitt og roviltforskriften § 7 første ledd fastslår at selv om det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen ikke er nådd, overføres vedtaksmyndigheten for brunbjørn til de regionale roviltnemndene når det er 10 ynglinger eller mer i Norge, med mindre det foreligger særskilte grunner for noe annet. Av siste offisielle statusrapport fra bestandsovervåking av brunbjørn ([NINA rapport 2267](#)) framgår at det var 1,4 ynglinger i region 6. Nasjonalt er det registrert 9,5 (10) ynglinger av bjørn.

Klima- og miljødepartementet har i brev av 19. mai 2023 overført myndighet til å fastsette kvoter for betinget skadefelling og lisensfelling til de regionale roviltnemndene. Videre sier roviltforliket av 2011 punkt 2.1.3 tredje avsnitt at Klima- og miljødepartementet skal gi retningslinjer til de regionale roviltnemndene der bestandsmålene ikke er nådd. I brev av 19. mai 2023 skriver Klima- og miljødepartementet følgende til roviltnemndene som ikke har oppnådd regionalt bestandsmål:

«Der en roviltnemnd har vedtaksmyndighet for brunbjørn uten at det regionale bestandsmålet er nådd, skal nemndene forvalte bjørn i samsvar med disse retningslinjene:

- *Roviltnemndene skal ved eventuelle vedtak om betinget skadefelling og lisensfelling av brunbjørn forvalte bestanden med formål å nå de regionale bestandsmålene.*
- *Så lenge bestanden i den enkelte region er under det regionale bestandsmålet, skal det være en restriktiv bruk av virkemiddelet lisensfelling. Eventuell iverksetting av lisensfelling må være i samsvar med virkemiddelets hensikt, som er å begrense veksten og/eller begrense utbredelse av brunbjørn i regionen.*
- *Av hensynet til bjørnebestanden og muligheten for å nå det regionale bestandsmålet, bør nemndene ved vedtak om betinget skadefelling og lisensfelling være forsiktig når det gjelder uttak av binner i regioner der man er under bestandsmålet, også utenfor forvaltningsområdet for bjørn.*
- *Ved vedtak om betinget skadefelling bør det dessuten presiseres hvilke hensyn som skal tas ved kjent forekomst av bjørnebinner og unger i følge med binner. Dagens forvaltningspraksis er at binner med unger og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling.*

- Vedtak skal baseres på vurderinger der man legger til grunn den kunnskapen som foreligger fra overvåkningsrapportene fra Rovdata, jf. rovviltforskriften § 7 andre ledd:

«Rovviltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6.»

- *Det følger av kommentarene til rovviltforskriften § 7 andre ledd at kravet til presisjon i vedtak øker både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes. Kravet til presisjon i vedtak, både med hensyn til bruk av skadefelling og lisensfelling, øker når bestanden ligger under både det regionale og det nasjonale bestandsmålet.*
- *Dersom nemndene ønsker å fatte vedtak om betinget skadefelling og lisensfelling for brunbjørn, bør dette gjøres så tidlig som mulig slik at klagesaker kan behandles mens de fortsatt er aktuelle. Klima- og miljødepartementet kan gi vedtak oppsettende virkning i påvente av eventuell klagebehandling dersom det er nødvendig for at eventuelle klager skal kunne avgjøres mens saken fortsatt er aktuell.*

Avslutningsvis viser departementet til at dersom den nasjonale bestanden skulle falle under 9,5 årlige ynglinger, flyttes myndigheten tilbake til Miljødirektoratet for de nemndene som ikke har oppnådd sitt regionale mål.»

Om skadefelling

Skadefelling er hjemlet i naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 8; skadefelling av brunbjørn, gaupe, jerv og ulv er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr eller tamrein. Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet setter en kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften henholdsvis §§ 8 og 13, og fellingstillatelse gis av Statsforvalteren innenfor den kvote og de vilkårene som er satt, jf. § 9, og føringer gitt i rovviltforliket. Kvoten som vedtas for bjørn gjelder i perioden 1. juni til 15. februar året etter, jf. § 8 første ledd siste punktum.

Skadefelling retter seg mot et skadevoldende individ, og skal være begrenset i tid og rom. Skadefelling er ikke et virkemiddel for å regulere en bestand. Regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. En skadefellingskvote settes blant annet ut ifra det en forventer er realistisk at kan bli felt under skadefelling gjennom beitesesongen. Felling etter skadefellingsregimet kan bare skje dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning.

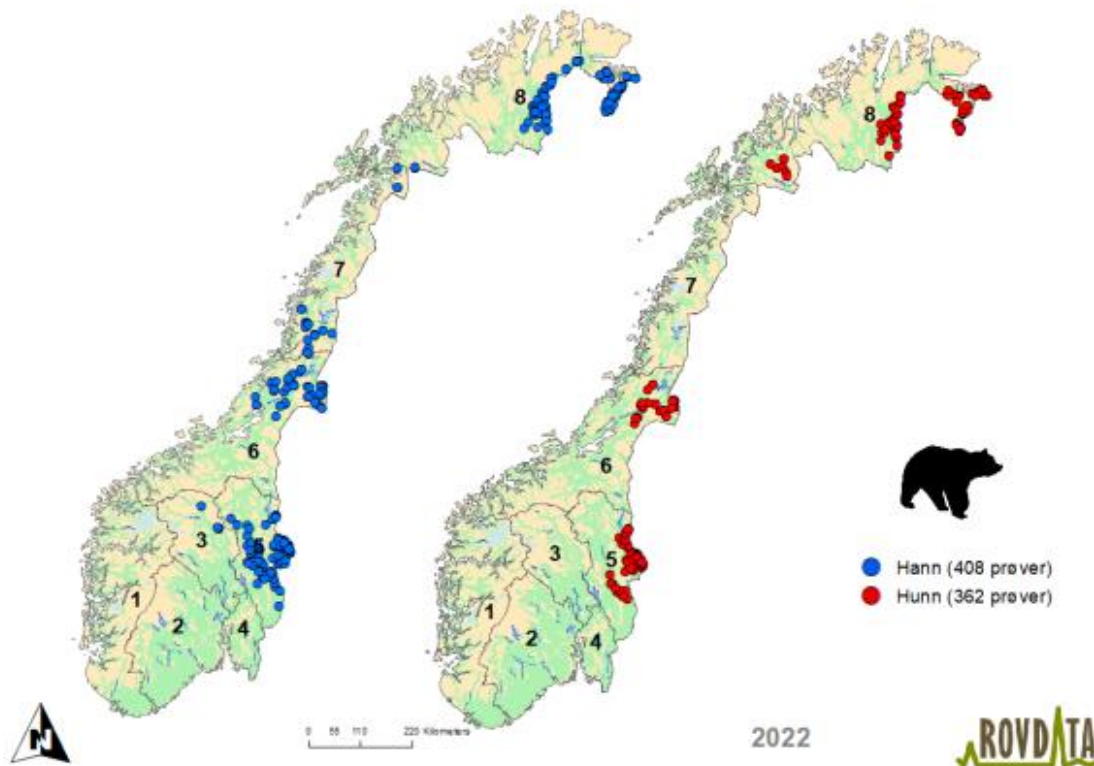
Om lisensfelling

Lisensfelling av fredet rovvilt er hjemlet i naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b og c, jf. rovviltforskriften § 10. I rovviltforskriften § 10 framgår det at *«dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.»*

Bestandsstatus og utvikling hos brunbjørn i region 6

Ved hjelp av DNA-analyser har vi en god oversikt over brunbjørnens bestandsstørrelse og geografiske utbredelse i Norge. Innsamling av DNA-materiale startet i 2006, og er et verktøy for å beregne et minimumstall for hvor mange brunbjørner som har vært innom Norge et gitt år. Siste bestandsrapport for bjørn i Norge ([NINA rapport 2267](#)) viser at det i 2022 ble det totalt

samlet inn og testet 1389 prøver på landsbasis. Av disse kunne man individbestemme og fastslå at 175 brunbjørner hadde vært i Norge i 2022, fordelt på 96 hannbjørner og 79 binner (figur 1). Dette er en økning på 15 individer (9 %) sammenlignet med i fjor, og det høyeste antallet individer som er påvist siden den DNA-baserte overvåkingen av brunbjørn ble landsdekkende i 2009.

Figur 1: Geografisk lokalisering av individbestemte prøver (n = 770) i 2022 påvist med DNA-analyse. Individbestemte prøver av hannbjørner (n = 408) vises på kartet til venstre med blå punkter, og hunnbjørner (n = 362) vises på kartet til høyre med røde punkter. Kilde: NINA Rapport 2267.

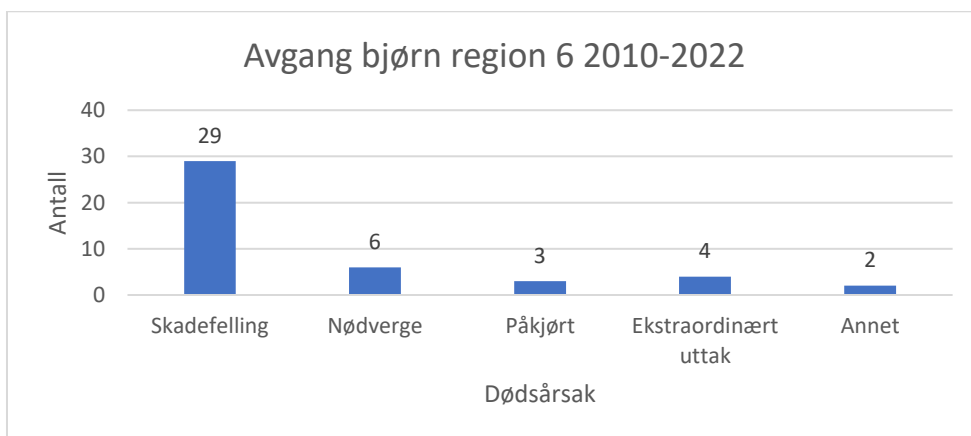
I region 6 ble det samlet 210 DNA-prøver i 2022. Det ble påvist totalt 24 bjørner; 15 hannbjørner og 9 hunnbjørner (Tabell 1). I henhold til NINA rapport 2267 er det i region 6 nedgang på en bjørn (4 %), til 24 individer fra 2021 til 2022, og det er en overvekt av hannbjørner i regionen. Antall påviste bjørner i region 6 er nå mer enn halvert sammenlignet med når den landsdekkende DNA-baserte overvåkingen av brunbjørn startet i 2009.

Dokumentasjon på antall ynglinger av brunbjørn er utfordrende sammenlignet med de andre rovviltartene, mye fordi man ikke kan spore på snø. Det er derfor laget en modell som beregner hvor mange brunbjørnkull som teoretisk fødes årlig i Norge (Bischof & Swenson 2010). Denne modellen baserer seg på de årlige DNA-undersøkelsene i Norge, sammen med kunnskap fra studieområder i Sverige om bl.a. bjørnens arealbruk, kjønnsfordeling, aldersfordeling i bestanden, binnerens alder ved første kull og dødelighet. Modellen estimerer at det ble født 9,5 ynglinger i Norge i 2022 (Tabell 1). For region 6 er det estimert at det ble født 1,4 kull av brunbjørn i region 6 i 2022.

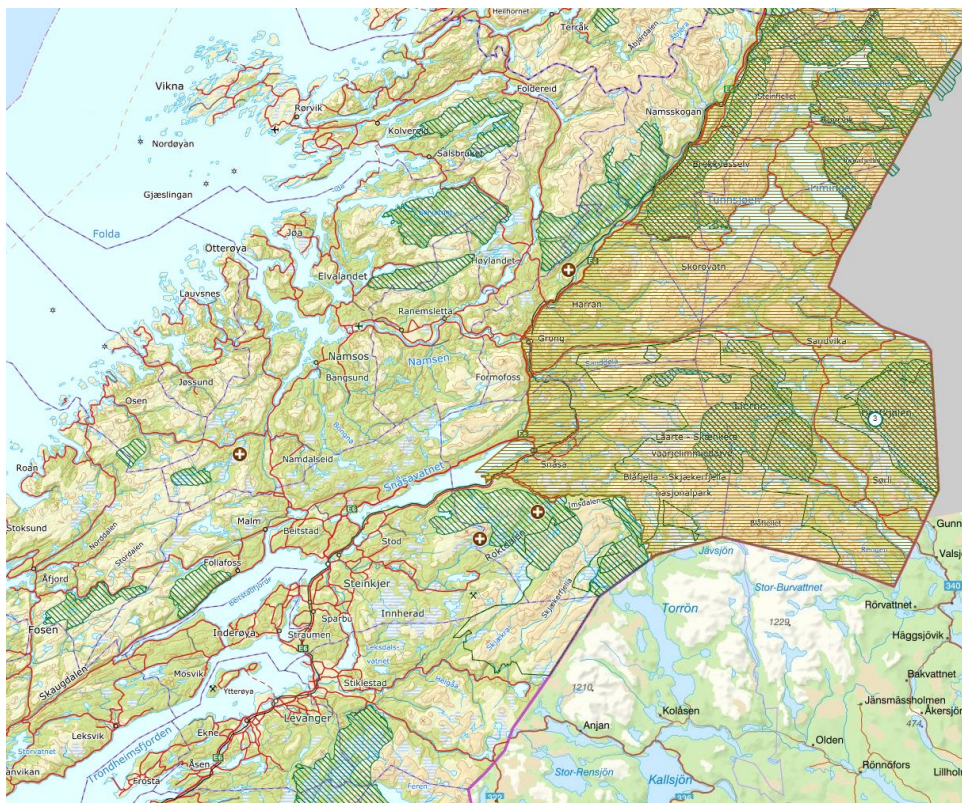
Tabell 1: Antall registrerte bjørner fordelt på kjønn og estimert antall ynglinger i region 6 i perioden 2010 - 2022.

År	Estimert antall ynglinger	Antall hannbjørner	Antall hunnbjørner
2010	2,3	47	14
2011	2	27	12
2012	1,8	24	11
2013	2,1	23	12
2014	1,8	30	11
2015	1,4	11	8
2016	1,8	20	11
2017	2,1	19	12
2018	1,9	20	12
2019	1,9	22	12
2020	2,9	12	17
2021	1,6	16	9
2022	1,4	15	9

I perioden 01.01.2010 til 31.12.2022 er det registrert avgang på 44 brunbjørner i Midt-Norge: 29 felt under skadefelling, seks felt i nødverge, ekstraordinært uttak av fire bjørner, tre bjørner påkjørt av tog, en funnet død og en avlivet (figur 2). I 2022 ble det registrert avgang av syv bjørner i region 6; en voksen binne og to unger felt i nødverge i Lierne og fire voksne hannbjørner felt under skadefelling. Av de 24 bjørnene som ble påvist via DNA-materiale i region 6 i 2022 er sekretariatet kjent med at fem av hannbjørnene og to av binnene enten er skutt på skadefelling eller i nødverge. Dette er avgang av bjørn som forventes å ha effekt på bestandsoppnåelsen i region 6 i registreringsåret 2023. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksen brunbjørn i hovedsak gjennom skadefelling, forvaltningen har slik relativt god oversikt over den samlede belastningen. En må imidlertid merke seg at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap), og felling av store bjørnehanner medfører økt forekomst av infanticid året etter.

Figur 2: Døde bjørner i region 6 i perioden 01.01.2010 – 31.12.2022 fordelt på dødsårsak (n = 44).

Figur 3: Bjørner felt i 2022 i region 6, markert med sirkel med plusstegn (for en bjørn) eller antall bjørner som har blitt felt der det har blitt felt mer enn en bjørn. Brun skravur angir forvaltningsområde for bjørn og grønn skravur angir kalvingsområder for tamrein (kilde: Rovbase.no).

Påviste skader forvoldt av bjørn

Det har den siste 10-årsperioden blitt påvist et varierende antall skader på beitedyr forvoldt av bjørn i regionen (Figur 4). Enkelte områder har årvisse relativt store skader (Tabell 2), disse foreligger ofte nær det norske forvaltningsområdet for bjørn, eller nær riksgrensen. Videre medfører streifende bjørner (som oftest hannbjørner) at skader kan forekomme år om annet også i andre områder. Det har ikke vært tap til bjørn i Møre og Romsdal etter 2012 (Tabell 2). I 2022 ble det påvist 233 beitedyr tapt til bjørn, 16 av disse var tamrein, de øvrige sau. Hoveddelen av disse ble funnet i Snåsa kommune, men også i Verdal, Steinkjer, Namsos, Flatanger, Grong og Lierne kommuner (Tabell 2 og Figur 5). Det er relativt få dokumenterte skader av bjørn på tamrein i regionen, men sekretariat anser at det er vanskeligere å dokumentere bjørnens predasjon på kalv i kalvingstid, enn på sau i sommersesongen, slik at omfanget kan være noe underestimert. Overlapp mellom kalvingsområder og bjørneforekomst vil kunne ha stor betydning for skadepotensialet. Det skandinaviske bjørneprosjektet har i [rapport 2016 – 1](#) gjort en vurdering rundt brunbjørnens potensielle predasjon på tamrein i Norge. Vi gjengir nedenfor denne rapportens tabell nummer 4. Disse predasjonsratene ligger til grunn for Statsforvalterens vurdering av antall rein som skal erstattes til bjørn, basert på registrert forekomst. For mer informasjon om bjørnens predasjon på tamrein vises det til rapporten i sin helhet.

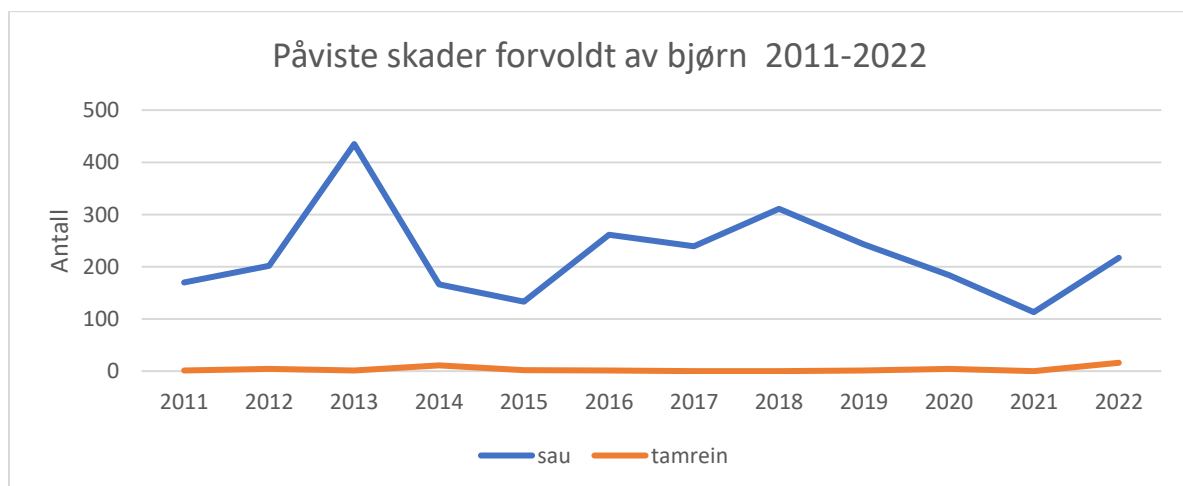
Tabell 4. Bjørnens gjennomsnittlige predasjonsrater på kalv og simler fordelt på kjønn i skogssamebyer, og antatte predasjonsrater på kalvingsland i fjellsamebyer i Norrbotten i Sverige og på vårbeite i de aktuelle reinbeitedistriktene i Trøndelag i Norge.

Kategori bjørn	Kategori rein	Kalvingsland i skogssamebyer*	Kalvingsland i fjellsamebyer**	Vårbeite i Norge
Binner	Kalv	14,1	8,5	14,1
Hanner	Kalv	6,7	4,0	6,7
Binner	Simle	0,4	0,2	0,4
Hanner	Simle	0,6	0,4	0,6

*Predasjonsratene er gjennomsnitt hentet fra Karlsson m. fl. 2012, se tabell 1. ** Antatt ca 40% reduksjon.

Kilde: Utklipp av tabell 4, fra side 10 i Det skandinaviske bjørneprosjektets [rapport 2016-1: «En vurdering av brunbjørnens potensielle predasjon på tamrein i Norge.»](#)

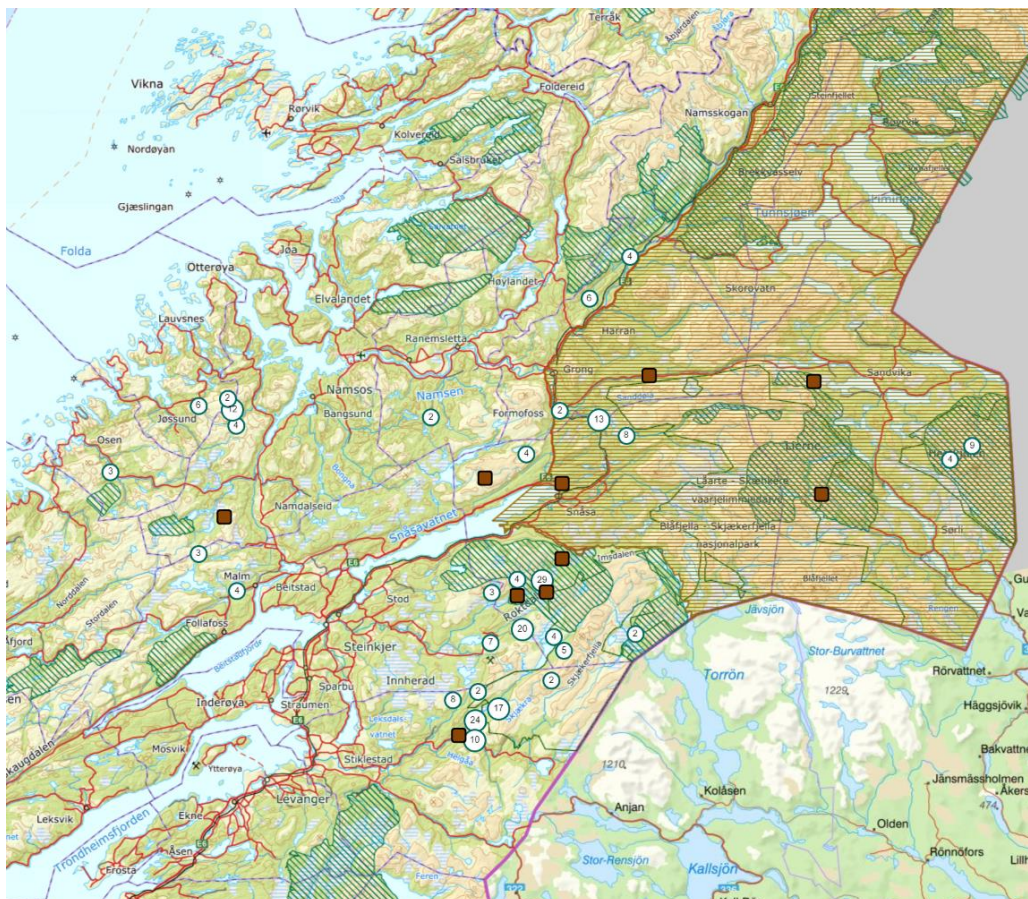
NINA har hatt et forskningsprosjekt på drapstakt hos bjørn på rein i Idre Sameby i Sverige i 2019-2022. Forholdene i Idre gir et relativt godt sammenligningsgrunnlag med forholdene for trøndersk reindrift. Endelige rapport fra dette prosjektet foreligger ikke per dags dato, men de foreløpige funnene indikerer at bjørneindivider har ulik drapstakt, og at hvor mange rein en bjørn tok varierte i til dels stor grad mellom år. Det er ut til at drapstakten i fjellet og skogen var like, men at tapet vedvarte noe lengre utover sommeren i fjellsamebyer. Dette kan man anta har sammenheng med tilgangen på alternative byttedyr som elgkalv. I prosjektet er det direkte tap som er undersøkt, og undersøkelsene sier ikke noe om eventuelle følgetap/kostnader ved å ha bjørn i kalvingsområdet. Prosjektet viser også at binner med fjorårsunger og eldre unger, har stort skadepotensiale dersom det er overlapp mellom områdebruken til binna og rein i kalvingsperioden. Statsforvalteren venter på vitenskapelige publiserte resultater fra dette studiet.

Figur 4: Utvikling i antall påviste skader på sau og tamrein forårsaket av bjørn i region 6 i perioden 2011-2022. Kilde: Rovbase 3.0.

Tabell 2: Utvikling i skader forårsaket av bjørn på sau og tamrein fordelt i kommuner i perioden 2011-2022 (totalt påvist 2624 sau og 41 rein). Kilde: Rovbase 3.0.

Sau og rein påvist tapt til bjørn													
Kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sum
Flatanger								2				16	18
Grong	17	27	4	29	10	31	63	20	74	39		14	328
Holtålen	7		15			8	8	9	5				52
Høylandet	1	35	2	20	1	14	8	1	17	21			120
Indre Fosen								49					49
Levanger			21			1							22
Lierne	32	20	14	30	19	13	2	11		2		15	158
Melhus			4										4
Meråker		1	56			48	46	62		15			228
Midtre Gauldal	10		27			10	12	18					77
Namsos			2			1		1		34	5	10	53
Namsskogan	20	16		6	10	16	3	9	75	30	1		186
Oppdal		15											15
Overhalla			38		9	2	5		4	3	11	2	74
Osen												3	3
Røros			23			6					24		53
Røyrvik		17				1							18
Selbu	3		71			43		44	23	10			194
Snåsa	53	50	75	31	52	33	65	16	14	23	44	77	533
Steinkjer	16	4	15	1	2		8	19	9	6	27	35	142
Stjørdal			35			2	3	9		1			50
Tydal	3		5					13	10	3			34
Verdal	8	12	29	10	32	33	15	27	13	1	1	61	242
Åfjord								2					2
Rauma		7											7
Sunnal	1	2											3
Sum	171	206	436	127	135	262	238	312	244	188	113	233	2665

Figur 5: Kart med påviste skader på sau og rein forvoldt av bjørn i 2022 (totalt 233). Der mer enn ett kadaver er funnet gjengis antall påviste skader med tall. Brun skravur angir forvaltningsområdet for bjørn og grønn skravur angir kalvingsområder for tamrein (Kilde: Rovbase.no).

Vurdering av naturmangfoldloven §§ 8-12

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal ligge til grunn for all utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfoldet, jf. § 7, og vurderingene skal framgå av beslutningen. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også rovviltforskriften § 7 andre ledd og § 3 tredje ledd. Biologien og økologien til brunbjørn er godt undersøkt, og gjennom Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt følges bestandsstatus og -utvikling for arten godt. Det er utfordrende å forvalte små bestander; uttak og tilfeldige hendelser kan ha stor betydning for bestandens utvikling.

Sekretariatet viser til prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt, jf. rovviltforskriften § 1 og forvaltningsplanen for rovvilt i region 6. Med differensiert forvaltning menes at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltartene. Forvaltningsplanens sonering mellom prioriterte beiteområder og områder som er viktige for å oppnå bestandsmålene for rovvilt vil ligge til grunn for Statsforvalterens vurderinger ved saksbehandling av søknader om fellingstillatelse for betinget skadefelling. Terskelen for å innvilge en fellingstillatelse vil være høyere i områder som er prioritert for å oppnå bestandsmålet for rovvilt og hvor det er iverksatt tyngre forebyggende tiltak enn i prioriterte beiteområder. Ved å nytte differensiert forvaltning mener sekretariatet at prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, herunder lokalisering, i naturmangfoldloven § 12 er ivarettatt.

Sekretariatet mener at den vitenskapelige dokumentasjonen som foreligger om bestandsstatus og utvikling for brunbjørn gir tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne anbefale en samlet kvote for betinget skadefelling av brunbjørn, uten at den samlede belastningen blir for stor og irreversible skader vil påføres bestanden, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. §§ 9 og 11 anses ikke som relevante i denne sammenheng.

Roviltforskriftens kommentarer til § 7 andre ledd sier at ved vurdering av kvote for lisensfelling og betinget skadefelling skal rovviltnemnda gjøre en samlet vurdering av bestandsstatus og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen.

Føringer i Roviltforliket for brunbjørnbestanden i region 6

I punkt 3.1. i rovviltforliket er størrelsen på brunbjørnbestanden ut ifra antall ynglinger bestemt. Her heter det:

"(...) Det skal tilstrebes et jevnere forhold mellom binner og hannbjørn enn i dag, jf. pkt. 2.2.17 og 2.2.18, og det settes et tak på antall hannbjørner slik at dette ikke skal overstige 1,5 ganger antallet binner. Dog ikke slik at uttaket av hannbjørn tas innenfor binneområdene. Antallet binner settes til 6,5 pr. yngling."

Det nasjonale overvåkningsprogrammet har, basert på DNA-kartlegging kommet fram til det var 9 binner og 15 hannbjørner i region 6 i 2022. Sekretariatet fastslår at region 6 ligger langt under bestandsmål på 3 årlige ynglinger og at antallet registrerte bjørner i regionen er mer enn halvert siden 2009. Sekretariatet viser til naturmangfoldloven sin vektlegging av kunnskapsgrunnlag og føre-var-prinsippet, jf. §§ 8 og 9, videre til pkt. 3.1 i rovviltforliket, samt til kjent avgang av brunbjørn i Midt-Norge de siste år. Siden 2010 til og med 31.12.2022 er det registrert avgang på 44 brunbjørner i Midt-Norge (figur 2). Lisensfelling er et forvaltningstiltak som skal begrense veksten og/eller begrense utbredelsen av en bestand jf. naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b og c, jf. rovviltforskriften § 10. Med bakgrunn i bestandsstatus og avgang av bjørn de siste årene mener sekretariatet at åpning av lisensfelling av brunbjørn i region 6 vil stride mot hensikten med lisensfelling og føringer i brev av 19. mai fra Klima- og miljødepartementet. Sekretariatet anbefaler at rovviltnemnda kun fastsetter kvote for skadefelling i 2023.

Om kvote for betinget skadefelling

På bakgrunn av omfanget av skader forårsaket av bjørn bør rovviltnemnda vedta en kvote for betinget skadefelling av brunbjørn. I løpet av 2022 ble region 6 tildelt en kvote på fem bjørner av overordnede myndigheter. Det ble felt fire bjørner på skadefelling i region 6 (fire voksne hannbjørner), og i tillegg felt en binne og to unger i nødverge i 2022.

Med bakgrunn i kjent avgang av bjørn de siste årene, kunnskapen om bestanden og føringene i forvaltningsplanen samt de siste års skadeomfang på beitedyr, anbefaler sekretariatet en kvote på betinget skadefelling på tre brunbjørner i region 6 Midt Norge.

Om kvote og samlet belastning for bestanden

Sekretariatet anser at det ut fra muligheten til å nå bestandsmålet kommende år samlet sett ikke bør felles mer enn tre brunbjørner i Midt-Norge i 2022. I tillegg må det tas spesielt hensyn til bjørnebinner og unger i følge med binner, dette i henhold til føringer i brev fra Klima- og miljødepartementet av 19. mai 2023 hvor det står at dagens forvaltningspraksis er at binner med unger og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling. Sekretariatet viser også til [klageavgjørelse av 8. juli 2022](#) fra Klima- og miljødepartementet:

«En tydelig soneforvaltning er et sentralt virkemiddel i rowiltforvaltningen. Generelt er det derfor lav terskel for å felle bjørn som gjør skade utenfor bjørneprioritert område. I en situasjon der vi ligger under bestandsmålet både nasjonalt og i regionene 6, 7 og 8, vil det for binner som opptrer i beiteprioritert område være en høyere terskel enn lav for å tillate skadefelling. Departementet senker likevel terskelen fra høy til midlere».

Sekretariatet foreslår en videreføring av terskelen for skadefellingstillatelse fra 2022 når det gjelder binner uten unge(r) som opptrer som skadevolder utenfor forvaltningsområde. Når statsforvalteren vurderer om det skal gi tillatelse til skadefelling gjøres det konkrete vurderinger i den enkelte sak jf. § 9 i rowiltforskriften.

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

“Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Det skal ved vurdering av uttak av rowilt etter første ledd bokstav c legges vekt på om bestandsmål som er vedtatt i Stortinget er nådd.”

Formålet med uttak etter nml. § 18, bokstav b er å forhindre skade. I henhold til naturmangfoldloven kreves det slik at det foreligger en viss risiko for skade av et visst omfang. I områder hvor brunbjørn kan komme i kontakt med beitedyr vil det alltid være en risiko for at skader kan oppstå. Skadepotensial sier noe om hvor stor denne muligheten er i en gitt situasjon. Skadepotensialet kan reduseres ved å gjøre tiltak som skiller beitedyr og brunbjørn, f.eks. med rovdyravvisende gjerde. Skadepotensialet kan også reduseres ved å endre produksjon til husdyrhold som er mindre utsatt for angrep, som ved omlegging fra sau til storfe. Selv om skadepotensialet ved begge disse driftsformene er begrenset, vil det aldri kunne elimineres helt.

Konflikten knyttet til bjørn i region 6 er i hovedsak knyttet til utfordringer med predasjon på sau og tamrein. I andre deler av samfunnet er oppmerksomheten rettet mot bjørn lav, og mindre konfliktfylt. Enkelt personer opplever frykt og engstelse for å møte bjørn ved utøvelse av jakt og andre friluftaktiviteter. God informasjon om det å leve med rowilt kan bidra til å redusere opplevelsen av frykt. Det skandinaviske bjørneprosjektet har forsket på møter mellom mennesker og bjørn, og konkluderer med at sannsynligheten er svært lav for at bjørn angriper mennesker.

Sekretariatets tilrådning

1. Rowiltnemnda viser til de nasjonale målsettingene om tre årlige ynglinger av brunbjørn i region 6. Nemnda anser at bestanden av brunbjørn nasjonalt er 10 ynglinger i 2022, og at nemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i 2023, jf. rowiltforskriften § 8 jf. §§ 4 og 7.
2. For å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein forårsaket av brunbjørn anser rowiltnemnda at det er behov for en kvote for betinget skadefelling i region 6. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om brunbjørnens bestandsstatus og -utvikling i Midt-Norge.

Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte kvoten for skadefelling på tre dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller for stor samlet belastning. Forvaltningsplanen for rowilt i region 6 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rowiltforskriften §§ 1, 6 og 9. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rowiltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.

3. Det fastsettes en kvote på tre brunbjørner for betinget skadefelling.
4. Rowiltnemnda setter som vilkår at bjørnebinne(r) med unge(r) og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt. For binner uten unge(r) som opptrer som skadevolder utenfor forvaltningsområdet vil terskelen for skadefellingstillatelse være midlere, ikke høy.
5. Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.

Når kvote etter forskriften § 8 er vedtatt, belastes irregulær avgang av rowilt i regionen denne kvoten, jf. § 7 siste ledd.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 8 i forskrift om forvaltning av rowilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rowiltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.